

RECENSION

Från *Waltz with Bashir*

Originaltitel Vals im Bashir
Svensk titel Waltz with Bashir
Regi Ari Folman
Producent Ari Folman, Serge Lalou, Gerhard Meixner, Yael Nahlfeil, Roman Paul
Manus Ari Folman
Animation Tal Gadon, Gali Edelbaum m fl
Medverkande Ori Sivan, Ronny Dayag, Shmuel Frenkel, Zahava Solomon, Ron Ben-Yishai, Dror Harazi, Boaz Rein-Buskila, Ari Folman m fl
Israel, Frankrike, Tyskland, USA, Finland, Schweiz, Belgien, Australien 2008
Längd i tid 1 tim 27 min
Censur tillåten från 15 år
Distributör Folkets Bio AB

Waltz with Bashir

I takt med dovt dunkande musik, springer vilt stirrande, blodtörstiga hundar genom en stad, på jakt efter något eller någon. Regissören Ari Folman får denna bisarra dröm berättad för sig av en vän. Vännen förklarar att han under kriget i Libanon i början av 80-talet, dödade hundar när de gick in i städer, för att han var för feg för att döda människor. Ari själv verkar inte minnas någonting av ett krig han själv deltog i, förutom permissionerna. I jakt på sina minnen söker han upp gamla vänner som också upplevde krigets fasor. Genom de intervjuer han har med dem, kommer så till slut en del minnen upp till ytan.

Waltz with Bashir är en intressant och speciell film, inte minst pga sin tecknarstil, som i många fall påminner om tekniken cel-shading, som används mycket inom TV-spelsvärlden. Musiken är spännande och inbjudande, den första sekvensen med hundarna kräver verkligen sin publiks uppmärksamhet, och vinner den också.

Men efter ett tag undrar jag vad det är Ari Folman vill ha sagt med filmen. Är det verkligen kriget han vill att folk ska veta mer om, eller är det bara hans sätt att hjärnskrynkla sig själv? Jag föddes samma år som det första libanesiska kriget bröt ut, jag har inte fått information om det i skolan eller ens stött på det förrän jag såg denna film. Samtidigt kommer jag från en generation som vuxit upp med ett sådant aggressivt mediaflöde, att man helt enkelt blir avtrubbad av alla krigsrapporteringar. Under större delen av filmen, hade jag svårt att få en uppfattning om hur förödande kriget var. Kanske hade det att göra med att filmen är tecknad, vilket gör att det känns mindre verkligt, och blod och explosioner blir lättare att hantera.

En scen var rent ut sagt humoristisk. Med rockig 80-talsmusik i bakgrunden, får man se en soldat stå och spela luftgitar med ett automatvapen, en bil som mirakulöst undkommer bomber från flygplan och på ett ställe snabbades filmen upp, så att det nästan påminde om outrot från *The Benny Hill Show*.

Men berättelserna som Ari får höra, är engagerande och gripande. Som den soldaten som överlevde ett bakhåll på en strand, tog sig till vattnet och simmade sig till säkerhet. Andra historier är smått fantastiska, som den om soldaten som slet sitt favoritvapen ur en kamrats hand, stegade ut på gatan där de blev beskjutna från höghuset, och nästan dansade runt på vägen, skjutandes mot allt och inget, utan att bli träffad av ett enda skott.

Någonstans i resan genom andras minnen, börjar så Aris egen bild av kriget skymta, men det känns aldrig riktigt påtagligt. Det är som att han aldrig når fram, och ett specifikt minne återspelas flera gånger. Filmen slutar abrupt och plötsligt, med verkliga bilder, de första man får se, från en massaker i en stad. Bilder på vuxna och barn, med hela magasin i kroppen, lemlästade, förvrängda, stelnade, blodiga och smutsiga och de överlevande som går förbi och skriker ut sin sorg.

Så ser krig ut i verkligheten, och först då kunde jag tänka mig att kriget i Libanon, denna människoslakt, faktiskt inträffade för 27 år sedan. Och det är väl egentligen där, i det ögonblicket, som Ari Folman återfår sina minnen, som han lyckats förtränga så pass länge. Om sådana hemsgheter är värda att minnas är svårt att svara på, men det är i alla fall värt att följa med på resan i jakten på dem och känna tacksamhet över att krig är något vi ser på bio 2007.

Anna Sladö